

AZ ÁG. H. EV.
MISSZIÓ-
EGYESÜLET
HIVATALOS
KÖZLÖNYE.

MISSZIÓI LAPOK

Megjel havonta
Előfizetési ára:
1 évre 1 pengő.
Postafakarékpt
számla 17.270 sz

ALAPITOTTA: SCHOLTZ ÖDÖN ESPERES.

Felelős szerkesztő és felelős kiadó: NÉMETH KÁROLY.

A Missziói Lapok szerkesztősége: Lébény, Moson m — Kiadóhivatal: Kispeszt, Thököly-út 18.

Több életelevenséget!

Jézus azért jött, hogy életünk legyen és bővebben legyünk az élet-erőnek. Azt akarja, hogy gyümölcsöt teremjünk és gyümölcsünk megmaradjon. Követeli, hogy tökéletesek legyünk, amilyen maga az Isten. Tanítja, hogy ennek a bővülködő életnek megvan a maga áldott missziói feladata. Azt mondja: Úgy fényljk világosságatok az emberek előtt, hogy lássák jócselekedeteiket és dicsőítsék Istent azért, amit láttak nálatok, élete-tekben. Tehát cselekedeteink vezéreljk el az embereket Istenhez és indítsák őket Isten magasztalására. Ha figyelemmel hallgatjuk Jézus tanítását, akkor észreveszszük, hogy a misszió elválaszthatatlan a keresztyén életől. De akkor azt is észreveszszük, hogy milyen nagy a felelőssgünk már csak annálfogva is, mert egyáltalán élünk a világban. Még ha nem hallottunk volna is a misszióról, akkor is misszionáriusok lennénk. Vagy előbbre vinnénk Isten országát, vagy hátráltatánk és rombolnánk.

Akiben csak egy zemernyi van az igaz keresztyénségből, lehetetlen, hogy ne lássa életének ropant jelentőségét a lelkek üdvössége vagy kárhozata, Isten országának terjedése vagy gyengülése szempontjából. S akkor lehetetlen, hogy ne kérjen Istentől több életelevenséget, életerőt és kitartást. Mert egyszerűen lehetetlen és kizárt dolog, hogy életünk ne épít-

sen vagy rontson, élesszen vagy öljön. Nemcsak példa, hanem erő is vagy, állandó hatás, állandó indítás és ösztönzés, vagy a jóra, vagy a rosszra.

Naponként fel kell bennünk támadni az újjászületett, az Isten színe elől nem bujó, hanem Isten színe előtt szolgálatkészen, parancsait váró embernek. Az újjászületett ember pedig olyan, mint az Isten angyalai, akikről meg van írva, hogy szolgáló lelkek, elküldve szolgálatra azokért, akik örökölni fogják az üdvösséget.

„Lelkem a porhoz tapad; eleve-níts meg engem a te igéreted szerint!“ A léleknek nem szabad a porhoz, a testhez tapadnia, hanem fel kell emelkednie a porból. A test nem használ semmit; a lélek az ami megelevenít. A Szentlélek. A Szentlélek ad életet, erőt, kitar-tást. A Szentlélek olyan szükséges a keresztyén élethez, mint a falat kenyér.

Már most igaz, hogy a Lélekkel nem rendelkezünk tetszésünk szer-int. Azonban megvannak azok a feltételek, amelyek lehetővé teszik a Szentlélek beáramlását. Ezeknek a feltételeknek tegyük eleget és akkor megtapasztalhatjuk a Szent-lélek ajándékát. Ezek a feltételek a Cselekedetek Könyvének 2, 42 versében vannak említve: Ott arról van szó, hogy az első keresztyének Pünkösd után foglalatosak voltak 1. az apostolok tudományában, 2. a közösségben, 3. a kenyérnek

megtörésében és 4. a könyörgésekben. Tehát 1. az Ige, a Biblia, a Szentírás tanulmányozása, 2. a hívőkkel való közösség ápolása, a gvülekezet életében való buzgó részvétel, 3. az Úrvacsorával való élés, 4. a kitartó és szívvel-lélekkel való imádkozás. Ha életeleven keresztyének kívánunk lenni, akkor ezeket kell cselekednünk és az áldott következmények nem maradnak el. A Szentlélek Jézus Krisztushoz vezet el, őbenne tart meg s ezáltal termünk sok gyümölcsöt. Nála nélkül semmit sem cselekedhetünk, de vele mindenre van

erőnk, mert ő megerősít, mivel meg is teheti, mert néki adatott minden hatalom mennyen és a földön.

Máshonnan nem kaphatunk életet és erőt, mint Istentől, a Krisztustól és a Szentlélektől s ez a három: Egy. És ha az erőt, az életet megkaptad, akkor ne ácsorogj, hanem tekints körül, hol akad munka az Isten országáért s fogj hozzá. És ha hozzá fogtál, ne hagyd abba, tarts ki, légy hű és állhatatos. Aki mindvégig állhatatos marad, megtartatik és üdvözülni fog.

A külmiszió rövid története.

I. A reformáció előtt.

A királyok néha erőszakot is alkalmaztak. Nagy Károly, Franciaország királya és Nyugateurópa császára (742—814), a szászokat fegyverrel hajította keresztvíz alá. *Vladimir* kievi nagyherceg (980—1015) belátva, hogy a keresztyénség a legjobb vallás, a görög-keleti egyházba tért, Skandináviából toborzott viking katonaságával leromboltatta a szlávok nagy síránkozása mellett a bálványokat, parancsára férfiak, nők és gyermekek mezítelenül ugráltak bele a Dnyeper vizébe megkeresztelkedni, miközben a papok a parton imádkoztak. Tudjuk, hogy első királyunknak, *István*nak is mennyi baja volt nemcsak a görög-keletiekkel, hanem a pogány magyarokkal is. Nem csoda, hogy ilyen módszerek mellett, amikor az embereket sokszor az önfenntartás, a haláltól, a börtöntől, a vagyonelkobzástól való félelem indította a keresztyénség felvételére, a keresztyénség igazi és lelki terjedése lassú volt.

A keresztes hadjáratokat (1100—1300) missziói vállalkozásoknak is tekinthetjük, mert egyik céljuk a mohamedánok megtérítése volt. A *Német Lovagrend* vállalta az észak-európai pogány népek megtérítését; rendet teremtett észak-keleti Európának határvidékén és leigázta a Balti tenger partján lakó vad népeket a tizenharmadik században.

Nagyjában véve ezer évbe tartott, amíg Európa névleg keresztyénné lett. De még akkor is Oroszország nagyobb

része, a skandináv félsziget jórésze, a Balti tenger partjai érintetlenek voltak; Spanyolország déli részén pedig a mohamedán mórok uralkodtak. Ezt a helyzetet a rákövetkező ezer év missziói történetének tárgyalásánál sem szabad felejtetni. Látnunk kell azt is, hogy az első ezer év missziói munkája mennyire megszínylette a világi hatalommal való szövetkezést és hogy az alkalmazott módszer milyen sokszor szöges ellentétben állt annak a vallásnak a szellemével, amelyet a misszió terjeszteni akart. Az elkövetett számtalan hiba ellenére is, a keresztyénség Európa népei közt mindenhol elsőrendű nevelő és művelő hatást gyakorolt.

A keresztyénség terjedése szükségessé tette az egyház szervezését. A szervezés középpontja a római pápaság volt és a pápaság világhatalommá nőtte ki magát, amelynek főtörekvése az lett, hogy a nemzeteken uralkodjék. A világmiszió munkája ellanyhult azokban az időkben, amikor a pápák a nemzetek politikájának ellenőrzésével voltak elfoglalva. Csak egy hatalmas lelki ébredés tudta belevinni az emberek életébe a vallást. Ez az ébredés a kolduló barátokkal jött meg. *Asszisi Ferenc* (1181—1226) nemcsak az európai szegény és tudatlan népnek akarta az evangéliomot prédikálni, hanem a mohamedán szaracénokat is a Krisztus keresztyének megtartó ereje alá akart hozni inkább prédikálás, mint katonai hódítás által. Jóllehet a saját fára-

dozása gyümölcstelen maradt, követői sohasem felelték el, hogy munkaterületük túlterjed Európa határain. Ferencnek azt a meggyőződését, hogy a mohamedánokat az evangéliom hirdetésével kell megtéríteni, még erősebben átérezte *Lull Rajmond* (1235—1315), egy spanyol nemes, akit kicsapongó életéből a megfeszített Megváltó látomása térített meg a hitre. Egy franciszkánus prédikátor fejezte be ennek a látomásnak a munkáját, és Lull elhatározta, hogy életét a mohamedánok megtérítésének szenteli. Lull Rajmond jelentősége abban van, hogy ő belátta, hogy erre a nagy munkára fel kell készülni. Egy arab rab-szolgát vásárolt, hogy attól megtanulja az arab nyelvet. A nyelvtanulásnak hét évet szentelt. Meglátogatta a pápát és más európai fejedelmeket és iparkodott őket tervének megnyerni. Végre is sikerült neki egy kolostort létesíteni, amelyben a franciszkánus barátok arabul tanulhattak előkészületképpen a missziói munkára. Az ő sürgetésére arab tanszékeket állítottak fel a párisi, a szalamankai és az oxfordi egyetemeken. A kereszténység igazságáról könyveket írt mohamedánok számára és amikor nem sikerült társakat szereznie vállalkozásához, ötvenhat éves korában egyedül ment el Tuniszba. Ott vitákba elegyedett mohamedán tanítókkal, mígnem végül bebörtönözték, azután száműzték az országból. Megszökött arról a hajóról, amelyiken elszállították és haláláig tanított titokban, bujkálva. A Földközi tenger partvidékén több missziói utat tett meg, prédikálva zsidóknak és mohamedánoknak. Itt-ott sikerült neki néhány lelket megtéríteni. Az egész idő alatt folytatta tanulmányait és könyveket írt, részben hogy meggyőzze a mohamedánokat, részben hogy a saját eszméit terjessze. Állítólag 4000 könyvet írt; bár ezt nehéz elhinni, de 321 könyvének a jegyzéke ránkmaradt. Hetvenöt éves korában viszszaért Bugiába (ma: Bougie, ejtsd Buzsi) az afrikai parton, hogy meglátogassa ottani megtért híveit s miután közel egy évig köztük rejtőzött, előjött és a piacon prédikált; rátámadtak és agyonkövezték. A missziói munka természete és célja olyan világosan állt szeme előtt, s a munkára olyan komolyan felkészült, prédikálása mellett irodalmilag is olyan nagy munkásságot fejtett ki, hogy e tekintetben példaképe lehet minden missziói vezetőnek.

Ugyanebben az időben magyar hazánkban Pál, Ottó és *Juliánusz*, domonkosrendi barátok akarták megnyerni II. Endre, majd IV. Béla királyt ama tervüknek, hogy az Ázsiában maradt magyarok felkutatására és megtérítésére indulnak. Ottó találkozott 1230 körül magyarul beszélő emberekkel, hazajött, hogy társakat toborozzon, de itthon hamarosan meghalt. IV. Béla király támogatásával újabb társaság indult el Juliánusz vezetése alatt Ázsiába; megtalálta a magyarokat, de nem sokáig maradt ott a Volga környékén, sietett haza, hogy munkatársakat találjon; 1237 végén ért haza. A tatárjárás küszöbén. A vállalkozás mint külmisziói munka sikertelen maradt.

Ázsia akkoriban forrongásban volt. Kínában a mongolok uralkodtak. A nagy mongol birodalom nem maradt érintetlenül a kereszténységtől. Mikor Nesztoriusz konstantinápolyi pátriárkát (meghalt 450 körül) eretnekség miatt a Római Birodalomból száműzték, tanítása, a *nesztorianizmus*, elterjedt a Keleten. A nesztoriánus egyház egy darabig virágzott. Püspökei és gyülekezetei voltak Jeruzsálemtől egészen Pekingig. De ez az egyház, egyrészt mert egészen elszakadt a kereszténység többi részétől, másrészt mert Ázsiában egyik nagyhatalom a másikat váltotta fel, nem tudta magát fenntartani. Mindamellet még jóval későbbi misszionáriusok is találtak nesztoriánus keresztényeket Kínában. Kublai kán, Dzsingisz kán unokája (1216—1294), nagy hódító, amellet bölcs és igazságos uralkodó, szeretett volna az európai nagyhatalmakkal összeköttetésbe lépni. Két olasz kereskedő, a Polo testvérek (Marco Polo apja és nagybátyja), üzleti úttjokon meglátogatták Kublai kán udvarát; a kán visszaküldte őket Európába egy a pápához intézett levéllel, amelyben a pápát arra kérte, hogy küldjön száz olyan keresztényt a birodalmába, akik a bálványimádóknak be tudják bizonyítani, hogy Krisztus törvénye a legjobb. A Polo testvérek átadták a levelet, de a pápa mindössze annyit tudott csak tenni, hogy 1271-ben a megint Kínába utazó Polo testvéreknek, akiket most már Marco Polo is elkísért, két dominikánus barátot adott útítársul, de ezek a barátok is visszafordultak, alighogy megtették a hosszú útnak egy rövid szakaszát. Ezzel a kereszténység egy igen jó alkalmat szalasztott el.

Gondolatok, a Cselekedetek könyvének olvasása közben.

Irta: Kunos Jenő, Kína.

(Befejező közlemény.)

Már az az elemi ismereteket tartalmazó káté is világosan rámutat arra, hogy teremtménynek, legyen az akár a mi ősünk, mi keresztyének nem mutatunk be áldozatot, mert ez ellentétben van Isten akaratával, akit egyedül illet ilyen vallásos tisztelet. Ezenkívül a mi örökkévalóságáról való bizonyosságunk meggyőző bennünket arról, hogy az üdvözültek „sem nem esznek, sem nem isznak“ és semmiben nem szűkölködnek. Tehát nincsenek rászorulva áldozatra. — Azoknak az ősöknek a sorsát pedig, akik nem hitben aludtak el, inkább bízhatjuk a bölcs és kegyelmes Istenre, mint a mi szűkös áldozatainkra. De alkalomadtán a keresztyénségnek rá kell mutatni az őstiszteletből eredő bűnökre is. A fiúgyermek nélküli házasságot annyira szerencsétlennek gondolták, hogy feljogosítva érezték magukat a többnejűsre, hogy legyen fiú utód, aki megadja az ősöknek a szükséges tiszteletet haláluk után, s nehogy véletlenül megszakadjon a folytonosság! S gondoljuk meg, hogy mennyi üldözéssel járt az együtt, ha pogány szülőknek elsőszülött gyermeke keresztyénné akart lenni, avagy éppen azzá lett! Ez is csak azért, mert nem lesz az, akitnek gondot kell viselnie az ősökről. A leglényegesebb azonban az, hogy a keresztyénség el akarja mélyíteni a szülő-tiszteletet, amikor igaz és őszinte, önkéntes és nem kényszerből jövő engedelmisséget kíván a szülőkkel szemben. S haláluk után a keresztyének nagyobb rendben tartják szüleik sírját, mint mások, sőt nemcsak az övékét, hanem a még anyira megvetett és a pogányoknál sokszor csak kidobott leánygyereket is. A Krisztusba vetett hitben megboldogultaktól a leszármazottaknak nem kell félniök, azok nem is háborgatnak senkit, mert nyugalmat találtak az ő lelkiüknek.

Nem lehet észrevétlenül továbbmenni a Cselekedetek könyvének olvasásakor amellet a tény mellett, hogy az apostolok is és a gyülekezetek is milyen sokszor imádkoztak egy szívvel és lélekkel valamely ügy érdekében. Nem egy esetben a gyülekezet és a misszió létkérdéséről volt szó. Két eset él emlékezetemben.

Az egyik Péter fogságával kapcsolatos. A jeruzsálemi gyülekezet Márk édesanyjának otthonában összegyülekezve

állhatatosan könyörög érte. Tették ezt napokon át, még éjszakának az idején is sokan könyörögnek érte szüntelenül. Amikor azután a vaskapuk felnyílnak Péter előtt és ő megzörgeti a kaput, akkor hitrel bérohanó Rhodének megmondják magyarasan: elment az eszed. Gyakorlatban nem hittek az imádság meghallgattatásában. Kértek, de nem remélték, hogy meg is kapják azt, amiért annyit imádkoztak szívből. Jóllehet az Isten beszéde nincsen bilincsbe verve és szolgálai sincsenek mindig vaskapu mögé zárva, mégis vannak esetek, amikor az ige küldöttjei bezárva érzik magukat. Szabadok, de még sem mehetnek oda, ahova szeretnének. Vaskapu sincs előttük, de van olyan „közbevetés“, amelynek egyik oldaláról a másikra „lehetetlenség“ átjutni. Sokszor csüggedünk, sokszor kicsinyhitűsködünk, sőt már reményt is veszünk, de akkor az Úr megcselekszi azt, ami először nem is látszik valósággnak, feltárja a kapukat, amely gyülekezet körébe vezet. Erre várnak Kínában manapság többen, mint amennyiről nekünk tudomásunk van. Néme-lyikük nem is jutott el tovább talán, mint a Hawai szigetek, ahol letették őket a hajóról, mert az amerikai kormány úgy határozott, hogy nem mehetnek most a Távol Keletre. Tizenkét új evangélikus misszionárius olyan közel jutott, mint a Manila-szigetek. Mások előtt is Közép-Kínában csukódott be a vaskapu. Próbátétel ez annál is inkább, mert tudjuk, hogy szükség van munkásokra és különösen ott, ahova elhivatunk, ahova kijelölték a helyünket.

A filippii foglyok, Pál és Silás története a másik, amely most foglalkoztat engem, Ők ketten éjfél tájban imádkozván, énekkel dicsőítik az Istent. A foglyok pedig hallgatják őket. Lehet, hogy a két misszionárius imádkozott azért is, hogy kiszabaduljanak, de ez nincs megemlítve. A nagyobb hangsúly az Isten dicsőítésére esett. Isten többet tett, mint amit Pál és Silás várt. Földindulást rendezett. A fogvatartójukban pedig ezalatt az idő alatt már megtörtént a nagy lelki változás, amelynek következménye családjával való megtérése. Hűeknek találtattak a kevésen, a saját lelküknek gondozásában és a pár rabtársnak való szolgálatban. Pál és Barnabás a börtönbe

került, hogy a börtönőr megtérjen! Imé bezárva is lehet missziót végezni, talán éppen ott, ahol nem is számítunk rá és amit nem tekintenénk a mi munkamezőnknek. Háládatos szívvel kellene csak meglátunk a miért?-nek az okát és egyúttal a feleletét.

Volt Pál apostol életében is egy „fogság“, amit Tarzusban töltött. Tudjuk, hogy a damaszkuszi úton megtért Pál mindjárt prédikált Damaszkuszban a zsinagógában és ugyanott Jeruzsálemben. Égett a vágytól és bátor volt, semmivel sem gondolt, csak a Krisztust akarta hirdetni már akkor is. És mégis az atyafiak félbeszakították vele a munkát a görög-zsidók áskálódása miatt és elviszik őt Cezáreába, ahonnan Tárzusba megy. S ott vár addig, míg érette jön Barnabás. Hogy meddig? Nem tudjuk. De biztosak vagyunk abban, hogy az Isten készítette őt ezalatt az idő alatt a jövődő feladataira. Talán a tarzusi „fogság“ nélkül nem lett volna az, akivé lett Isten kegyelméből.

Távol áll tőlem, hogy magamra vonatkoztassam az utolsó hasonlatot. Korántsem ez a céлом. Csupán felelet, avagy magyarázat akar lenni a miért?-re, amit most még nem értek, hogy az-

zal a csekély ismerettel, amivel a kínai nyelv terén rendelkezem, miért nem szolgálhatok ottan, ahova szeretnénk jutni. Talán még másoktól kell sokat tanulnom? Talán könnyebb talajon kell némi tapasztalatra szert tennem, hogy a Tsingsih-i kemény talajon használhasson az Úr? Talán veszedelmet kerülünk el, amelyen még nem akar keresztül vinni az Úr? Vagy talán egy lelket, egy pogány családot akar elvezettetni Óhoz, még mielőtt elhagyjuk a „Tarzus“-t?

Csak a Ti hitetek meg ne rendüljön e miatt a kezdeti megpróbáltatás következtében. S csak a kísértőnek ne engedjük ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy az ébredező missziói felelősséget e miatt a viszonylagos veszteglés miatt oltogassa. Ez utóbbi dolog gyötör a leginkább, hogy csak a Lélek által gerjesztett missziói tűz oltogatója vagyok. Pedig más szeretnék lenni a magyar Sionunk szolgálatában.

Saját hitünk erősítésére megemlítem, hogy ezekben a legutóbbi években néhol megtízszereződött a katechumének száma! A munkánk nem hiábavaló az Úrban!

Az arany és a misszió.

Isten Országának Ura a hittérítés ünepeén, vízkeresztkor, kiadta nagy missziói parancsát: „Elmenvén széles e világra, tegyetek tanítványokká minden népet.“

Parancs. Ellenmondást nem tűr. Minden földi javat, ami teljesítésében akadályoz, ott kell hagyni (Máté 10, 37—39.), le kell tenni Krisztus lábaihoz mint azt a pogány népek hódolatát jelképező napkeleti bölcsek tették (Máté 2, 11.).

Oda kell szentelnünk mindenünket, földi javainkat, aranyunkat is. Miért ment a történelem folyamán a bűnös ember „széles e világra?“ Talán Krisztus evangéliumát hirdetni? Bizony, legtöbbször az aranyért! A nagy khán kincseit kutatta Caboto, mikor a szél Amerika partjain kivetette (1494-ben). Az új világ fölfedezőjének tartott Columbuszt telhetetlen aranyimádata juttatta nyomorba és bilincsekbe. A spanyol Pizarro (1475—1541.) aranyimádata az örvöngésig fajult. Elfogva a perui inkák királyát, annyi aranyat követelt érte váltásdíjúl, amennyi egy nagy termet színg teletölt. Mikor a Cordillerák reggeli

köde fölszállt, arannyal megrakott öszvérkaraván csilingelt át a hegyeken, de a király már halott volt. A gyilkos Pizarro elől eltűnt az arany, az inkák kincse, de a történelem folyamán, mint a csodaszarvas az ingoványból, újra és újra fölbukott! „Utána!“ Hol Mexikóban, hol Californiában, hol a Yukon mellett ölik az aranyért egymást az emberek. Mikor elfogyott a mosott és bányászott kincs, olcsó rabszolgaerővel, a trópusok nyersterményeiből préseltek ki aranyat. Megkezdődött a népek versenye a gyarmatokért. Utban az őslakosság? Ki kell irtani! Cortez Mexicóban vérebeikkel tart hajtóvadászatot az indiánokra (1547). Az amerikaiak az eszkimókat, az oroszok Szibéria népeit szeszszel tizedelték meg s az angolszások Kínára háborúval kényszerítették rá a gyilkos ópiumot. Ez a vér és arany története.

Ma ismét folyik a vér a folyékony aranyért: a petróleumért, — a nyersterményekért, a gyarmatokért, az uralomért, az impériumért. A nagy népeknek ez az aranyhajszoló, imperialista

politikája legnagyobb akadálya a misszióknak. Különösen nehézé teszi a misszionáriusok munkáját az ősi kultúrájú Ázsiában. A krisztusi szeretet az orvosi és egyéb kultúrális eszközök segítségével hamar lángra lobbantja a fából faragott fetéseket.

Afrika misszionáriusai — Livingstone Dávidtól (1813—1873.) Schweitzer Albertig (1875) többnyire látták és látják munkájuk eredményét.

Másképen van Ázsiában a kőbe karcolt kultúrákkal.

Ismeretes, hogy Kínában, Indiában és a mohamedán országokban a kereszténységben is a hódító fehér faj anyagiasságának és mohó imperializmusának a titkos jelét látják. Ezekben az országokban a pogányvallás szoros összefüggésben áll a nép ősi kultúrájával, nemzeti öntudatával s a vallás földadása a nemzeti önállóságról való lemondást jelent a tömegek szemében — és nem alaptalanul. Cortez, a mexikói Pizarro az inkább magas műveltségű országát törölte le a föld színéről. A történelem megismételheti önmagát!

Az ősi Ázsia ellenáll a keresztnek.

Pedig a misszió ügye most lett Ázsiában igazán sürgős. Az angol misszió kiejtette kezéből a távol keletet s a brit uralom inog közelkeleten. Japán kisöpörte távolkeletről a fehér uralmat, India lázong. Az arab Ibn Szaud zöld, az egyiptomi Faruk kék, a török Kemal és utóda vörös lobogón magasra emelte a félhódos.

A háború diadalmas befejezésében hiszünk. S ha így van, a misszió ügye a közeljövőben Németországra és szövetségeseire hárul, hogy az ő munkájuk nyomán a Mohamed Sükrik, Sundar Singhek, Kagawák megtörjék az ősi kultúrák ellenkezését. Lehet, hogy ránk, magyarokra is nagy szerep vár. Le tudjuk-e tenni anyagiasságunkat a Krisztus lábai elé? — A vér és arany világgal harcban álló hittérítés történetében eddig talán csak statisztika szerepet játszottunk. Krisztus missziói parancsa pedig nekünk magyaroknak is szól. Az arany eltűnik, de nagy és magasztos feladatokat bíz reánk Isten s a bethlehemi csillag minden fémnél fehérebb fénnel ránk ragyog.

Molnár Endre
gimn. tanár.

Meghívó.

A Magyarországi Evangélikus Misszióegyesület 1943. évi február hó 2.-án, kedden, délelőtt kilenc órakor Budapesten, az Üllő-uti imateremben (VIII., Üllői-út 24. udvari épület II. em.) tanácsülést, utána tíz órakor ugyanott missziói istentiszteletet, istentisztelet után tizenegy órakor közgyűlést tart. Mindezekre az összegyülekezéseinkre — rájuk Isten áldását kérve — az Egyesület tanácstagjait szeretettel meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Megnyitás.
2. Titkár jelentése. Danhauser László.
3. Ellenőr jelentése. Antal Károly.
4. Pénztáros jelentése. Rimár Jenő.
5. Kiadóhivatal jelentése. Drenyovszky János.
6. Gyermekszövetség jelentése. Dr. Györffy Béla.
7. Iratterjesztés jelentése. Szelényi Károly.
8. Fiókegyesületek jelentése (Felsőszeli, Győr, Kiskőrös, Nyiregyháza, Szarvas, Székesfehérvár).
9. Népfőiskolák jelentése.
10. Antal Károly ellenőr lemondása betegsége miatt, esetleg ellenőr választás.
11. Nyiregyházi konferencia előkészítése.
12. A Magyar Biblia Társulatba tagként belépés.
13. Kérélmek, indítványok.
14. Ülés berekesztése.

Hittestvéri szeretettel:

Budapest és Lébény, 1943. január 21.-én.

Németh Károly
egyh. elnök.

Dr. Molnár Gyula
vil. elnök.

H I R E K.

A Magyar Biblia Társulat november 1-én véglegesen megalakult. Evangélikusok a tisztkarban Túróczy Zoltán püspök társelnök, vitéz Sréter Ferenc titkár, dr. Keken András jegyző; a választmányban: dr. Deák János, Király Lajos, Marcsek Jánosné, Nagymegyeri Nagy Károly, Németh Károly, báró dr. Podmaniczky Pál, Wolf Lajos és Zsalkalicsky Pál; választmányi tagok: Harmati Béla, dr. Gyórfy Béla és Botyánszky János. A tagok száma a Társulat januári körlevele szerint meghaladja a 2200-at; 33 alapító tag összesen 7980 pengőt ajánlott meg. Azok az egyházközségek, melyek a MBT tagjai, missziói célokra vásárolt Bibliák után 20% engedményt élveznek. Katonák részére 40% engedményt ad a MBT a Bibliák után. Címe: Budapest, IX., Ráday-u. 28.

A honvédcsaládokért a kormányzó úr öfömlétségének hitves felhívást intézett a magyar társadalomhoz. Január 17-től február 7-ig országszerte gyűjtés lesz a harctéren levők itthonmaradtainak támogatására. „Adjatok azért a Magyarországot, amelynek eljöveteleért imádkozunk!”

A KIE nyolcemleletes székháza Budapesten, a Vas-utcában, készül és befejezéshez közeledik. A KIE szívességéből a székházban Egyesületünk is kap egy irókahelyiséget.

Nyiregyháza. Veczán János jelenti Nyiregyházáról, hogy ott a külmisszió ügye csodálatos módon növekszik. A tagok száma most 132, tavaly 73 volt. A tanyabokrokban, a tanyákon 15 helyen van imaközösségük, a városban 2 helyen, ahol hétről-hétre hirdetik az evangéliomot. Az Úr parancsának engedelmeskedve, ebben a munkában kilenc testvér, földművelő gazdaember segít; egyszerű szavakban hirdetik az Igét, de szívből szeretik az Úr Jézust. — Legutóbb novemberben és decemberben volt külmisszió előadás Nagy Ernőné rendezésében az evangélikus elemi iskola dísztermében, szép sikerrel. Január 6-ikán, Vízkereszt ünnepén, anyagilag is gazdag eredménnyel, külmisszió ünnepély volt, amikor Túróczy Zoltán püspök hirdette az Igét. A püspök hangoztatta, hogy a külmisszió Isten parancsa, s ezt a parancsot a háború sem függesztette fel. A pogányok milliói mennek a halálba anélkül, hogy Jézussal találkoztak volna. A megmenekült em-

ber nem tudja magában tartani örömet. Megemlékezett a püspök az akadályokról, amelyek a háború folytán előállottak. Sokak szívéből eltűnt a külmisszió iránti közöny; a tagok száma 15 lélekkel szaporodott. Kivánjuk, hogy Isten áldása legyen tovább is az Egyesületen, annak munkásain és tagjain, munkájukon!

Budapest. A január 11-iki imaórán Danhauser László titkár tartott előadást „Misszió és imádság” címen. Planchy Lajos segédlelkész írásmagyarázatot tartott.

Modersohn Ernő: „Ördög igézetében” című könyve Petry Margit fordításában rövidesen megjelenik. Előfizetési ára 2 P 50 fillér. Megrendelhető a „Boldogság Útja” kiadóhivatalában, Kassa, Alsósóros 19. Csekkszám: 70.341.

Molnár Rudolf: Harmatgyöngyök. Idézetek a Bibliából az év minden napjára. Ára 40 fillér. Megrendelhető a Harangszó kiadóhivatalánál, Győr, Petőfi-tér 2. — Akik megtapasztalták a Losungen lelki áldását, bizonyára örömmel veszik és szívesen ajánlják ezt a kis füzetet ismerőseiknek.

Kapi Béla: Olthatatlan fátkya. Bor-nemisza Péter élete. A dunántúli püspök újabb ajándéka egyházi irodalmunknak és egyházunknak. Beszerzését, olvasását, terjesztését melegen ajánljuk olvasóinknak.

Monor. A Missziói Gyermekszövetség ottani szép munkájáról Benzing István küldött ismertetést. A taglétszám 59. Szeptembertől júniusig minden vasárnap összejöttek istentisztelet után a templomban. Megünnepelték október 31-ikét, karácsonyfa- és évszázó ünnepélyt tartottak; ezen résztvettek mint előadók: Molnár Rudolf és Molnár Margit diakonissza, 31 pengő offertórium jött össze; a finn hadiárvának 200 pengőt gyűjtött. Karácsonykor egy pár új cipőt ajándékoztak.

Esztország, Lettország és Litvánia egy álló esztendeig, 1940 júniusától 1941 júniusáig szenvedtek a bosevista uralom alatt. Ez alatt az idő alatt az egyháznak minden tulajdonát, a templomokat és a lelkészlakásokat is, államosították. Családonként lakásul egy vagy két, három méter hosszú és három méter széles szobát kaptak. A GPU állandóan elfogatásokat hajtott végre és kínozza a foglyokat. Egy lelkészt 150 km-re hurcoltak a járási székhelyre, s ott 20 óra

hosszat faggatták egyfolytában. Egy másikat a katonaság háromszor fogott el és négyyszer állította a GPU elé. Magában 1941 június havában tizenegy tanárt és lelkészt hurcoltak el; nyolc tanár és lelkész meghalt; Szibériába deportáltak 23 lelkészt; kilenc lelkészt legyilkoltak. Észtországban Dorpatból Rahamägi volt püspököt és valamennyi lelkészt elhurcolták. — A német hadsereg meghozta a fordulatot. 1941 júniusa óta az egy-

házakba új élet költözött. Az egyik lelkész ezt írja: „1942 június 7-én 97 gyermeket konfirmáltam. A híveknek csak fele fért el a templomban, a másik fele a templomot körülvéve kertben maradt. Olyan sokan jöttek az istentiszteletre. Általában az istentiszteletek jól látogattak. A kollekták háromszorosa emelkedtek. A hívek tódulnak az úrvacsorához.

Kimutatás

a Magyarországi Evangélikus Misszióegyesület pénztárába 1942. évi december hó 23-tól 1943. január 22-ig beérkezett összegekről.

Tagdíjak. 1940—42-re: Gera Lajosné Bpest 3 (2) P.

1941-re: Jakab Gyuláné Orosháza 1 P.

1941—43-ra: Ferenczy Zoltán Cegléd 3 (3) P.

1942-re: Blatniczky Jenő Cinkota 3 (1), dr. Raffay Sándor 3 (1), Zámori Lászlóné Cegléd 3 (1), özv. Torkos Kálmáné Orosháza 3 (1), Takács Elek Homokbödöge 3 (1), Németh Gyula Szekszárd 3 (1), Schrödl Mátyas Lével 1 (1), Csánadalberti egyház 1, Mannheim Lászlóné Orosháza 1 (1), Mészáros Lászlóné Kispeszt 1 (1), Salgótarjánból: Markó Emma 3 (1), dr. Csengödy Lajos 2; Hatvanból: Jávor Pál 3 (1), Ev. Nőegylet 3 (1); Terényből: Váczy János 3 (1), Váczy Jánosné 1 (1), Medvegy Mátyas Galgalyörk 3 (1), Bakay Péter Apostag 3 (1), Mikler Erzsébet Nyiregyháza 3 (1), özv. Cseh Istvánné Kiszombor 3 (1), Molnár Endre Óbecse 1 (1) P.

1942—43-ra: Horeczky Béláné Gödöllő 2 (2), Winter Adámné Mezöberény 2, özv. Tóth Jánosné Orosháza 4 (1) P.

1943-ra: Borostyánkőy Imre 3, Szauer Kálra 3, Rimár Jenő 3 (1), Rimár Jenőné 3 (1), Güttler Vilmos 3 (1), Trenka Tamásné 3 (1), Domsicz László 1 (1), Krencz Mária 1 (1), dr. Lázár Szilárdné 3 (1), Broschko G. Adolné 3, Koritsánszky Ottó 3 (1), dr. Zelenka Frigyes 3 (1), Köhler Jolán 3 (1); Sopronból: dr. Wiczian Dezső 3 (1), dr. Kneffel József 3 (1), dr. Kneffel Józsefné 3 (1), Szlavik nővérek 2; Tiszaföldvárról: Brózik Károly 3 (1), Brózik Károlyné 3 (1); Pestszentlőrincről: Evangélikus Nőegylet 3 (1), Konfirmáltak egyesülete 3 (1), Homola Sámuel 1 (1), Brenn Zoltán Zalaegerszeg 3 (1), Steiner Ödöné Bonyhád 1 (1), Margócsy Emil Nyiregyháza 3 (1), Balikó Lajos Erdő 3 (1), özv. Kertész Lajosné Váralpota 3 (1), Torda Gyula Domony 3 (1), Vincze Jánosné Budafok 1 (1), Berzsenyi Janosits Miklós Csellőmölk 3 (1), Stark József Özd 3 (1), Király Alice Ostffyasszonyfa 3 (1), Türoczy Zoltán Nyiregyháza 3 (1), Borsos Magdolna Mezőnagymihály 3 (1), Koresck Zsigmond Kisalag 3 (1), Sággy Jenő Balatonszárszó 3 (1), Kőszeghy Károlyné 1 (1), dr. Tóth Miklós Alsgöd 3, Németh Károly Lébény 3 (1), Emödi Elemér Kecskemét 3; Felpécéről: Evang. egyház 3 (1), Evang. Ifj. Egyk. 3 (1), dr. Gyórfy Béla 3 (1), Magyar István 1 (1), Szarka Ferenc 1 (1), Bakó Samuné 1 (1), Tóth Ida 1 (1), dr. Szalay László 1 (1), Pálmay Ödön 1 (1), Zathureczky Dénes 1 (1), Clementis Zoltán Erdőkürt 2 (1), Hudák János Nyiregyháza 1 (1), Révész Alfréd Szirák 1 (1) P.

Offertorium: Budapestről: Üllői-úti külm. óra 6.50; Pesti német egyház 16; Szirák 4.30, Komárom 6.30, Vanyarc 3, Dunaszerdahely 5.80, Lucfalva 7, Evangélicáció Pincéd 34.20, Ungvár 18.52 P.

Adományok: Budapestről: Radocsay Jenőné 5, Borostyánkőy Imre 5, Mihaleczky Gyula 1, Juhatek Nándor 4, Bereczky Mihályné 5; Lébényből: Baranyai Mária 4, özv. Kovács Kálmáné 2,

Tóth Kálmán 1, Unger János 1, „Erzsike” 2; Evangélikus Leányintézet Rozsnyó 3.50, Zámori Lászlóné Cegléd 1, Becker Ferenc Sárszentmiklós 35, Szórványhívek Balatonberény 10, Sródl Mátyas Lével 1, Altziebher Katalin Rákospalotánál 1.50, Steiner Ödöné Bonyhád 1, Evangélikus Diákszépvetség külm. est jöv. 112, Balikó Lajos Erdő 6, Károlyi Alice Ostffyasszonyfa 6, Varju Gyuláné Gérce 2.20, Névtelenül 2 P.

Perselygyűjtés: Budapestről: Köhler Jolán 60, özv. Fellner Jánosné 3.11, Szauer Klára 57.20, Gáncs Aladárné 16.04, Oszvald Pálné 2.52, 687-es sz. persely 40.70, Krencz Mária 12.88, Luchési Róbertné 13.64, Hirschler Elza 9.10; Lébényből: Tóth Mihály 2.80, Szebik György 3.07, Girus Lajosné Cinkota 30, Domonyi egyház 15.30, Győri János Nagytarcsa 17.78, Borjádi imaközösség 23.07, Evangélikus lelk. hiv. Nyáregyháza 5.66, Lic. Füzély Ödön Somorja 6.15, Stark József Özd 12, Koresck Zsigmond Kisalag 4.96, Tiszaföldvári egyház 90.54, Markó Emma Salgótarján 4, Clementis Zoltán Erdőkürt 5.50, Lévaról: Ev. Nőegylet 3, Faragó Réza 3 P.

Gyermekeközvetés gyűjtése: Bélyegért: Kisfalud 12 P.

Kunoss Jenő kínai missziójára: Budapestről: Pataky Vilma 2, Angyalföldi Luther Szöv. és Nőegylet külm. est jöv.-ből 150, özv. Vásárhelyi Dezsőné 3, Güttler Vilmos 10, Radocsay Jenőné 5; Mezöberényből: Rau Mária 25, özv. Winter Adámné 8, „Atom” Mezőnagymihály 16, Kazány Vilmosné Felsőöd 2, özv. Lackner Ferencné 9, Barány László tanítványai Pápa 4.42, özv. Kertész Lajosné Váralpota 2, Vincze Jánosné Budafok 2, Zalán Frigyes Aszód 10, dr. Wiczian Dezső Sopron 20, Sággy Jenő B.-szárszó 2, Kőszeghy Károlyné Esztergom 1, Emödi Elemér Kecskemét 2, Ferenczy Zoltán Cegléd 1.50, Szarvasi Fiókegylet 100, Rimár Jenő 10 P.

Finn misszióra: Győri CE Szövetség 10 P.
Rohonnépek missziójára: Sággy Jenő 2 P.
Missziói székhez: Güttler Vilmos 10 P.
Cél megjelölése nélkül: Rejtő Mária Szeged 20 P.

Újonnan belépett tagok: Vincze Jánosné Budafok; Pestszentlőrincről: Konfirmáltak Egyesülete, Homola Sámuel.

Bélyegét küldtek: Korom Erzsébet Szarvas, Steiner Ágnes Rákospalota, Fóti lelk. hiv. Kőszeghy Károlyné Esztergom, Tóth Lenke Orosháza, Faragó Réza Léva.

Ezüst papírt küldött: Kalith Andrásné (Kozlovsvár).

Az Úr áldó kegyelme legyen velünk!
Budapest, 1943 január 22-én.

Rimár Jenő
pénztáros
VI., Fóti-út 22.